

Bijlage II; voortgang uitvoering eerste tranche Regio Deals

Zeeland

In 2018 is de uitvoering van de Regio Deal Zeeland van start gegaan. Deze Regio Deal beoogt de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in Zeeland te versterken. Dit wordt bereikt door uitvoering van het Investeringsprogramma Zeeland in Stroomversnelling 2.0, dat bestaat uit projecten op het gebied van de pijlers kennis en innovatie, leefbaarheid en voorzieningen voor bedrijven. Dit komt ten goede aan de inwoners, bedrijven en toeristen in Zeeland. Gezamenlijk investeren Rijk en regio minimaal € 70 miljoen in de Regio Deal Zeeland. De ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Economische Zaken en Klimaat (EZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) werken met de regio aan de uitvoering van deze Regio Deal.

De uitvoering loopt conform planning. In alle pijlers zijn projecten van start gegaan. De afgelopen maanden is samen met de triple helix partners (gemeenten, kennisinstellingen en het bedrijfsleven) intensief samengewerkt, waardoor met name een aantal projecten in de pijler leefbaarheid versneld van start kon gaan. Het platform Energiek Zeeland is opgericht, waarmee duurzaamheidsscans voor woningen kunnen worden uitgevoerd. De bouw van het Bevrijdingsmuseum is vergevorderd en heeft hiervoor € 1 miljoen financiering ontvangen. Rond het Bevrijdingsmuseum bestaat door de verbouwing een gemeenschap van mensen die gezamenlijk zorg dragen voor het draaien en onderhouden van het museum. Daarnaast is de gebiedsherinrichting van de Banjaard van start gegaan, waardoor de kust een kwaliteitsimpuls krijgt en kwetsbare natuur rond de sluffer ontzien wordt. Tot slot is op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt een aantal projecten van start gegaan, en zijn de vier middelbare schoolbesturen op Zeeuws Vlaanderen gefuseerd.

In het verlengde hiervan is de samenwerking en governance in het gebied versterkt, binnen de regio en met de verschillende ministeries.

In 2018 is € 13,2 miljoen van de € 35 miljoen gereserveerde Rijksmiddelen uit de Regio Envelop ter beschikking gesteld. Daarnaast mobiliseert de regio minimaal € 35 miljoen cofinanciering voor de projecten die middelen uit de Regio Envelop ontvangen. Gegeven de voortgang van deze Regio Deal is bij de Voorjaarnota 2019 als tweede decentralisatie-uitkering € 9,2 miljoen ter beschikking gesteld uit de Regio Envelop.

Brainport Eindhoven

Begin juli 2018 is de Regio Deal Brainport Eindhoven aan de Tweede Kamer aangeboden. De Regio Deal investeert in totaal € 370 miljoen in het ontwikkelen en realiseren van een (internationaal) onderscheidend aanbod van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, technologie en kennis, het aantrekken en behouden van talent en aan innovaties met maatschappelijke impact op het gebied van energietransitie, gezondheid & vitaliteit en slimme en duurzame mobiliteit. Deze Regio Deal geeft een impuls aan de uitvoering van de Brainport Nationale Actieagenda die is opgesteld onder regie van de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat. Met deze actieagenda slaan Rijk en Brainport Eindhoven de handen ineen om de economische en innovatiekracht van Brainport

Eindhoven te behouden en te versterken.¹ De ministeries van LNV, BZK, EZK en OCW werken met de regio aan de uitvoering van deze Regio Deal.

De regio heeft de uitvoering van de Regio Deal Brainport Eindhoven belegd bij de Stichting Brainport. In 2018 is de uitvoeringsorganisatie van de Regio Deal ingericht. Tevens zijn er middelen toegekend aan dertien projecten. Het gaat om onder andere PhotonDelta voor de ontwikkeling van geïntegreerde fotonica in Nederland, het World Design Event tijdens de Dutch Design Week 2018, de hybride leeromgeving² Strijp TQ, die inmiddels is geopend, en de verbouwing van de hybride leeromgeving Automotive Campus in Helmond.

In 2018 is € 39,9 miljoen van de € 130 miljoen gereserveerde Rijksmiddelen uit de Regio Envelop ter beschikking gesteld. De regio heeft hiervan € 39,6 miljoen toegekend aan projecten. Hiernaast staat de toezegging van € 77,5 miljoen aan cofinanciering uit de regio, wat vertrouwen geeft dat de € 240 miljoen regionale cofinanciering zal worden gehaald. Gegeven de voortgang van deze Regio Deal is bij de Voorjaarsnota 2019 als tweede decentralisatie-uitkering € 41,6 miljoen ter beschikking gesteld uit de Regio Envelop.

Rotterdam-Zuid

Op 3 december 2018 is de Regio Deal Rotterdam-Zuid ondertekend. Met de Regio Deal wordt een stevige impuls gegeven aan de ambitie van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid (NPRZ) om de huidige fysieke en sociaal economische achterstandspositie van Rotterdam Zuid in 2030 te laten stijgen naar het gemiddelde van de vier grote steden. In totaal wordt door gemeente en Rijk de komende jaren € 260 miljoen geïnvesteerd om het leven in de wijken te verbeteren op het gebied van onderwijs, wonen, werken, veiligheid en cultuur. De verbeteringen moeten het perspectief van de bewoners van Rotterdam-Zuid de komende jaren verbeteren. Vanuit het Rijk werken de departementen van LNV, BZK, OCW, SZW, Justitie en Veiligheid (J&V) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) samen met alle partners van het NPRZ aan de Regio Deal.

In de eerste helft van 2019 is binnen de context van het NPRZ begonnen met de uitvoering van de Regio Deal. De eerste tranche met middelen uit de Regio Envelop (€ 24 miljoen) is inmiddels door gemeente Rotterdam beschikt voor de aanpak van de particuliere woningvoorraad en ten behoeve van herstructurering van het onderwijsaanbod in het VO. Rotterdam mobiliseert hiernaast zelf € 24 miljoen voor deze projecten. De tweede termijn middelen voor Rotterdam Zuid zal in het najaar van 2019 worden uitgekeerd. Deze middelen worden aangewend voor de ambities op de thema's school, werk, wonen en cultuur.

Nucleaire problematiek

Het kabinet heeft in 2018 vanuit de Regio Envelop € 117 miljoen beschikbaar gesteld voor het verwerken en afvoeren van het historisch radioactief afval bij NRG in Petten naar de COVRA in Vlissingen en de ontmanteling van gebouwen bij NRG in Petten.³ EZK heeft met NRG een overeenkomst in de vorm van een lening met

¹ Kamerstuk 29 697, nr. 59.

² Dit betreft de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven ten behoeve van technisch onderwijs.

³ Kamerstuk 29 697, nr. 41.

voorwaardelijke terugbetalingsverplichting afgesloten. De werkzaamheden vinden plaats in de periode 2018-2026.

Een goede samenwerking tussen NRG en COVRA is voorwaardelijk voor het slagen van het afvalverwerkingsproject. Er is daarom een aanjager aangesteld die er op toeziet dat de planningen worden gehaald.⁴ De samenwerking tussen NRG en COVRA verloopt goed en het radioactief afval wordt op dit moment conform planning afgevoerd.

ESTEC

Het kabinet bereikte eind 2018 overeenstemming met het Europees Ruimtevaartagentschap (ESA) over de voorwaarden en uitgangspunten voor de bijdrage van € 15 miljoen aan een internationale ontmoetingsplek op ESTEC.⁵ Deze bijdrage vloeit voort uit de afspraak in het regeerakkoord over het behoud van ESTEC gezien het grote belang voor het internationale aanzien van de Nederlandse hightechindustrie. Inmiddels is van dit bedrag € 5 miljoen beschikbaar gesteld. In de Regio Deal reserveerde het Rijk maximaal € 15 miljoen voor een internationale ontmoetingsplek op ESTEC en de provincie Zuid-Holland en gemeente Noordwijk respectievelijk € 8 miljoen en € 3 miljoen voor de ontwikkeling van de Space Campus Noordwijk.⁶ De afspraak met ESA dat de internationale ontmoetingsplek de eerste stap is van de modernisering van ESTEC beschouwt het kabinet als een commitment van ESA om ESTEC voor Nederland te behouden.

De afspraken in de Regio Deal worden inmiddels voortvarend opgepakt. ESA bereidt momenteel de aanbestedingsprocedure voor de internationale ontmoetingsplek voor. De kwartiermaker voor de Space Campus Noordwijk voert gesprekken met publieke en private initiatiefnemers over activiteiten en de inrichting van een campusorganisatie is in een vergevorderd stadium. Bij de ontwikkeling van de Space Campus Noordwijk heeft de regio het voortouw.

BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

De inzet van de Regio Envelop op Caribisch Nederland is primair gericht op het verbeteren van het economisch perspectief in Caribisch Nederland. Versterking van de infrastructuur en het terugdringen van armoede staan daarbij centraal. De investeringen worden alleen gedaan op voorwaarde dat het bestuur en financieel beheer op de eilanden op voldoende niveau geborgd zijn.

De inzet van de Regio Envelop op Saba is gericht op het veilig en orkaanbestendig maken van de zeehaven en op groententeelt in (orkaanbestendige) kassen. In 2018 is € 0,4 miljoen benut voor aankoop van grond voor de hydroponic farm. Deze grond wordt momenteel gebruiksklaar gemaakt. De uitvoering van de grotere en veiligere zeehaven is in de voorbereidende fase, het budget van € 12,5 miljoen wordt in 2019 vanuit de Regio Envelop beschikbaar gesteld aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

⁴ Kamerstuk 25 422, nr. 220.

⁵ Kamerstuk 29 697, nr. 58.

⁶ Kamerstuk 29 697, nr. 55.

Op Sint Eustatius heeft Rijkswaterstaat in 2018 opdracht gekregen om met de bijdrage uit de Regio Envelop de kust te versterken, hiervoor zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Voor de uitvoering in 2019 is bij Voorjaarsnota € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld. Zo zijn de erosieprojecten op het eiland geïnventariseerd en is er een plan van aanpak opgesteld. De formele aanbesteding zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 starten, nadat het detailontwerp gereed is gekomen.

Op Bonaire wordt ingezet op vier thema's: renovatie slachthuis / ontwikkeling landbouw, infrastructuur voor sociale woningbouw, arbeidsmarkt, en veilige brandstofopslag. Voor de uitvoering in 2019 is bij Voorjaarsnota € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld. Randvoorwaarde voor de inzet van de financiële middelen uit de Regio Envelop is het sluiten van het Bestuursakkoord tussen BZK en het Openbaar Lichaam Bonaire. Dit is eind 2018 gebeurd. Er is afgelopen maart een programmamanager Bestuursakkoord aangesteld om de uitvoering van het akkoord te borgen. De projecten bevinden zich inmiddels in een voorbereidende fase. Voor het slachthuis / ontwikkeling landbouw en het Jobcentrum (thema arbeidsmarkt) zijn twee projectleiders aangetrokken, voor de eerste 76 woningen is begonnen met de aanleg van de infrastructuur en ten behoeve van de veilige brandstofopslag is een onafhankelijke marktverkenning uitgevoerd.